

WSJT-X na kratkem valu

Iztok, S52D

E-mail: iztok.saje@telekom.si

S53AJK, 9. oktobra 2019

Program:

Iztok, S52D, YU3FK (brez KV anten 1982–2016)

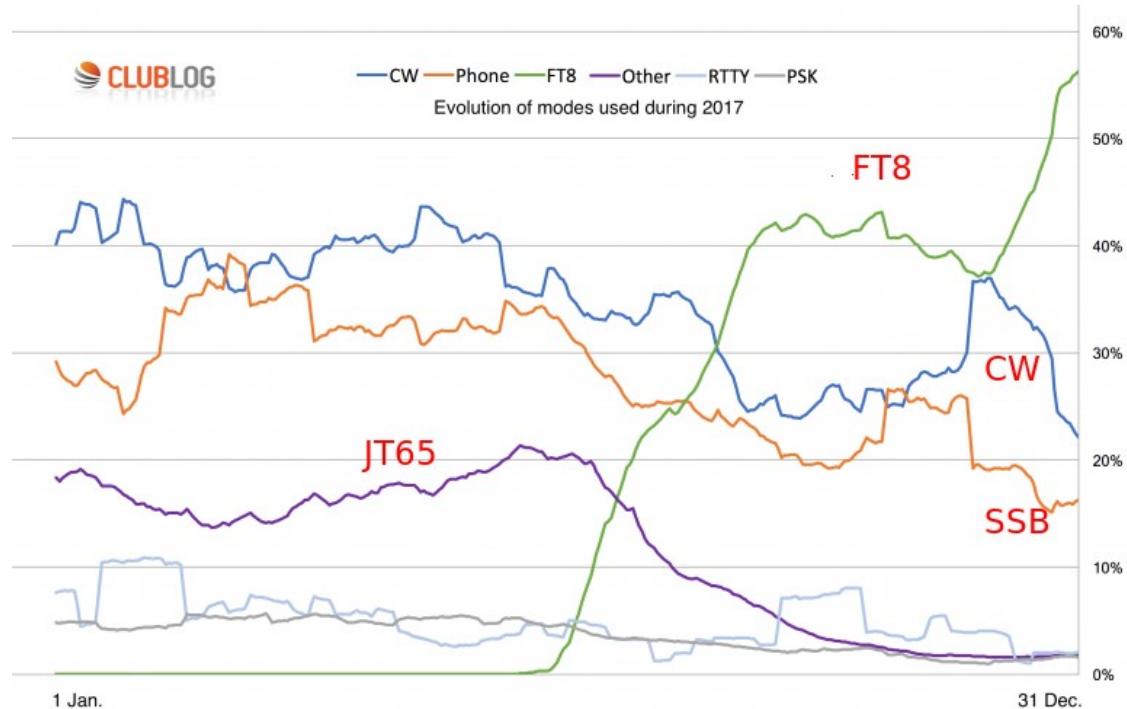
- kaj dogaja na KV, kako je nastal FT8
- tehnikalije
- kako izgleda QSO
- kako začeti?

Linki:

lea.hamradio.si/~s52d

Apage Satana

Clublog 2017: FT8 je spremenil klofanje na KV.

K1JT

Joe Taylor. Šef astronomije na Princetonu, nobelovec.
20 let dela, povesem je spremenil klofanje.

- 2001: FSK144, sedaj MSK144 za MS
- 2003: JT65 za EME

JT65 vse več na KV (sončni minimum)

Veliko število protokolov, poleg KV tudi dolgi valovi.

- WSPR: samo RX, ni za QSO. Izredno male moči TX
- na internetu lahko vidimo, kdo nas sliši

2017–2018

2017 Es na 50 MHz: JT-65 je prepočasen. TX 1 minuto.

- odgovor: FT8: TX/RX 15 sekund

2018, Baker KH1/KH7Z: Fox/Hound način dela
Kaj pa kontesti?

- 2019 FT4: 7.5 sekund TX/RX

Zadnja verzija: WSJTX 2.1.0. Princeton.edu

Kako začeti z WSJTX?

Obisk pri kolegu, ki mu dela. Hvala S51BW, da mi je pokazal.
Odlična dokumentacija:

- K1JT, K9AN: stara profesorja

Rabimo S5 prevod? Več dela s prevajanjem, kot z branjem?
Tudi izvorno kodo je užitek brati.

- S52D diversity dodatek

Uspeh WSJT

Nekaj razlogov:

- enostaven, robusten protokol
- prijazen program
- dobra dokumentacija
- reklama

WSJT-X ni rešitev, ki išče problem.

- pravi trenutek

Bi FT8 uspel, če bi ga predlagala UN8VYL?

FT8 Marketing

F: K9AN, Stan Franke: profesor, telekomunikacije

T: K1JT, Joe Taylor: Nobelov nagrajenec, Princeton

8: uporablja 8 tonov

- JT65: Joe Taylor, 65 tonov
- FT4: 4 toni

ARRL PR mašina, QEX (in dobro dela)

WSJT-X program: Weak Signal, K1JT

- šibak signal na sprejemu, ne na oddaji.

FSK modulacija

Več tonov, med seboj ravno prav razmagnjeni

- oddaja samo en ton istočasno
- primerno za CW QRO (konstantna ovojnica signala)
- SW: ustrezni prehodi med toni (Gaussovo sito)

FT8 oddaja 12.64 sekunde, JT65 47.8 sekunde, FT4 5.04 s.

- perioda 7.4/15 sekund (FT4/FT8), 60 sekund za JT65

FT8 ima 8 tonov, razmagnjeni so 6.25 Hz, 50 Hz širina

FT4 ima 4 tone, razmik 20.8 Hz, širok 83.3 Hz.

JT65 ima 65 tonov, 2.7 razmika, 177 Hz širina

CW: več kot 200 Hz zaradi 4 ms prehoda

JT/FT specifikacije

Večtonska modulacija: oddaja en ton izmed večih.

- Gaussovo glajenje: izredno čist spekter

Minimalno število bitkov, kompresija

- FEC: povpravljanje napak v naprej (FT4/FT8: LDPC)
- FT4/FT8: zaznavanje napak: CRC

Znanost telekomunikacij v praksi.

- smo blizu Shannonove meje

GFSK

Konstrantna ovojnica: ni intermodulacije.

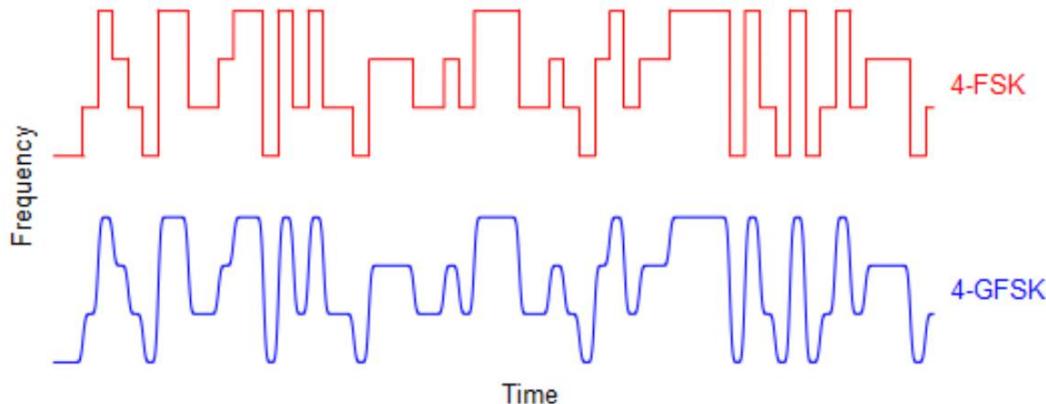
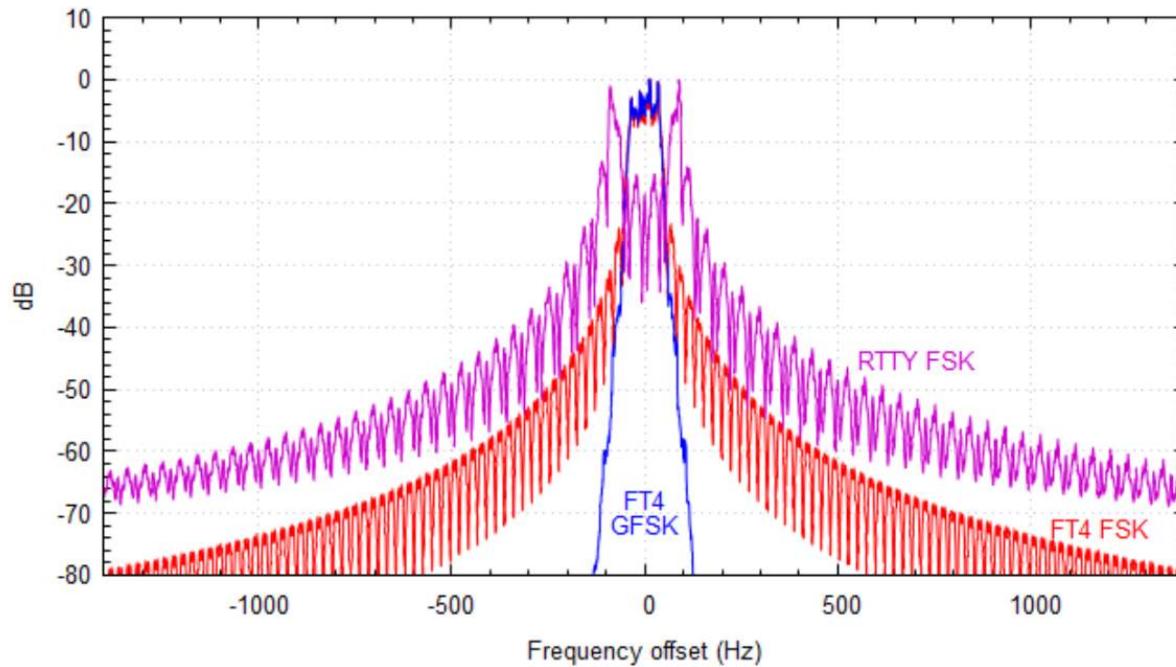

Fig 2. — Example of the encoded (red) and smoothed (blue) frequency sequences for part of an FT4 message.

RTTY, FT4 spekter

Sinhronizacija

Na kateri frekvenci so toni, kdaj se sporočilo začne?

- nujna je točna ura na računalniku, NTP protokol
- napaka do ene sekunde je dopustna

JT65: 65-ti ton, znana sekvenca. Polovico časa/energije za Sync

FT8: trikrat 7x7 Costasovo polje, 27 % za sync.

FT4: štirikrat 4x4 Costasovo polje, 15 % za sync.

QRO/QRP: Energija za preneseni bit, JT65 10 dB ...

Kompresija podatkov

FT4/FT8: 77 bitov v eni oddaji.

UL kvadratki: [A–R][A–R][0–9][0–9], recimo JN76

CALL: [,A–Z,0–9][A–Z,0–9],[0–9],[A–Z],[,A–Z],[,A–Z]

- 268435456 kombinacij, 28 bitov
- S52D, S51AJK je OK, S5700L, 3DA0AO ni OK

Posebni znaki, bližnjice. Označen z "<...>".

- brez kvadratkov
- S5700L in S52DOLG ne moreta narediti QSO (skoraj ne)

JT65/FT8/FT4 raport

Namesto RST se daje razmerje signal/motnje (šum) v dB.
Marketing: meritev na 2500 Hz RX pas

- dejansko za en ton: 28 dB boljše (JT65)
- dovolj tonov mora biti nad 3 dB za dekodiranje
- meri znotraj 177/50 Hz, izračuna za cel pas

Številka se izboljša, če imamo ozko sito (CW filter)

- učinkovito pri močnih signalih v 2 kHz pasu

Kako dela RX

Vsakih 15/7.5 sekund (enako FT8/FT4):

Trikrat ponovi:

- poišče vse morebitne signale
- dekodira. Poleg LDPC dekodiranja tudi Apriori (znani znaki, CQ)

Bolje dekodira vpisan znak

- za RX zadošča slaba polovica simbolov
- kar je pravilno sprejeto, izpiše in odšteje

Izpiše: prvo svoj RX QRG, potem cel pas (do 4 kHz)

Samodejni QSO

Pri MSK144 (MS) in FT8 je perioda 15 sekund, čas za klik cca 2 sekundi

- prehitro za počasne HAMe

Avtomatika za QSO:

- odgovor na CQ, vzame prvega
- kliknes CQ in program sam naredi QSO

Best SP: pri FT4 sam išče klicoče.

Split: CQ 908 S52D na 160 m za JA, RX na 1908

Klik, log, klik, log, klik, log ...

SV5DKL

SV5DKL prodaja robotka na ebuy. K1JT je besen.

- Upravičeno.

ARRL ne priznava QSO, če operater ni prisoten.

Pravilo: naredi, vendar ne objavljam.

Se pravi: vsaj en klik za QSO

- tudi če ne veš, s kom delaš QSO

Operaterstvo

Kaj ostane operaterju?

- frekvenca, antena, nastavitve postaj
- izbor: koga klicati, kdaj in kje
- CQ avtomatika: odgovor, ne da bi ga OP izbral

Pravzaprav... Enako kot CW ali RTTY.

- novo: vsi poslušamo 2 do 3 kHz:
- lahko kličem nekoga, ki samo pobira

FT8 QSO

klik na: CQ UX1BZ KN29

The screenshot shows the FT8 QSO software interface with the following details:

Log Window:

Date	Time	Mode	Call Sign	RSSI	SNR	Grid Ref	Location
171615	-18	0.2	388	~	CQ KALYQC FN42		USA
171615	5	0.1	507	~	DL6CMF EB5GC RRR		
171615	-13	0.7	760	~	A92AA KC1GHH FN43		
171615	13	1.2	847	~	C31KC CU7AA HM58		
171615	-18	0.2	1045	~	AM5WAP KN9C EM69		
171615	-20	0.8	1240	~	EAT0R PY7K0G R-08		
171615	3	0.1	1401	~	4X1RU EA5IHM IM97		
171615	-8	1.4	1575	~	CQ K4TXX EM95		USA
171615	-11	0.2	1810	~	C31KC DK9WB -24		
171615	-13	0.1	1896	~	CQ UX1BZ KN29		~Ukraine
171615	-16	0.1	2210	~	N6ARY K2KXN EM96		
171615	-15	0.5	1003	~	A92AA K4AKK EM55		
171615	-8	0.3	552	~	G11PU EA7IEZ RRR		
171615	-11	0.1	727	~	A92AA W8MRL EM79		
171615	-13	0.1	1570	~	IT9OPR K9EKP R-04		
171615	-17	0.1	964	~	C31KC W8GU R-14		
171615	-17	0.1	1529	~	ZB2ER IK6BSN JN62		

Control Buttons: Log QSO, Stop, Monitor, Erase, Decode, Enable Tx (highlighted), Halt Tx, Tune, Menus.

Frequency Display: 20m, 14.074 000 Hz.

Antenna Control: Az: 62, 816 km.

Message Queue: 2 messages ready for transmission:

- UX1BZ S52D JN76
- UX1BZ S52D -13

Log Status: Tx: UX1BZ S52D -13, rocno, FT8, Last Tx: K4AKK S52D -13, 7/15, WD: 5m.

Kličem

Dvakrat, nisem sprejel odgovora

The screenshot shows a Ham radio communication software interface. At the top, there's a log window displaying a list of contacts. Below it is a control panel with buttons for Log QSO, Stop, Monitor, Erase, Decode, Enable Tx (which is highlighted in red), Halt Tx, Tune, and Menus. A status bar at the bottom shows 'Tx: UX1BZ S52D -13', 'rocn0', 'FT8', 'Last Tx: UX1BZ S52D -13', '8/15', and 'WD:4m'.

The main window has several sections:

- Frequency:** Set to 20m, with a digital display showing 14.074 000 Hz.
- Antenna:** Shows a vertical scale from -80 to 0 dB.
- Call Log:** Displays a list of contacts, many of which are highlighted in green or yellow.
- Transmit Control:** Includes fields for DX Call (UX1BZ), DX Grid (KN29), Azimuth (62), Distance (816 km), and buttons for Lookup and Add.
- Message Generation:** A dropdown menu labeled 'Generate Std Msgs' with options like UX1BZ S52D JN76, UX1BZ S52D -13, UX1BZ S52D R-13, UX1BZ S52D RRR, UX1BZ S52D 73, and CQ S52D JN76. It also includes buttons for Tx 1 through Tx 6.
- Date and Time:** Shows '2018 Feb 18 17:17:08'.

Odgovor

Sprejel me je z -6 dB S/N

The screenshot shows a radio communication application with two main windows displaying QSO logs.

Left Window (QSO Log):

Date	Time	Mode	Call Sign	RSSI	TX Power	Antenna	Location
1711645	-10	-0.3	2152	~	WA2HIP KJ4FZ +01		
1711645	-15	0.1	2210	~	M6ARY K2KXK EM96		
1711645	-4	-0.3	552	~	G1IPU EA7IEZ RRR		
1711645	-14	0.6	920	~	CQ EA5XY IM99	Spain	
1711645	-16	0.2	1003	~	I28CKY K4AKK -15		
1711715	-13	0.2	1896	~	S52D UX1BZ R-06		
1711715	-20	0.2	388	~	GOJUR KA1YQC -11		
1711715	-17	0.2	727	~	A92AA W8MRL EM79		
1711715	14	1.2	847	~	C31KC CU7AA 73		
1711715	-21	0.2	1027	~	WB4HAL DF1LSD JN48		
1711715	-9	0.2	1299	~	S55G K1CA RRR		
1711715	-5	0.2	1401	~	4X1RU WA5ZFP -24		
1711715	-12	0.1	1805	~	AA7G IU8FRE JN70		
1711715	-13	0.2	1942	~	IK8SDA KN9C -13		
1711715	-7	-0.1	2152	~	WA2HIP KJ4FZ R-03		
1711715	-7	0.3	2284	~	DM2DMI AA7G -19		
1711715	-13	0.6	932	~	CQ EA5XY IM99	Spain	

Right Window (QSO Log):

Date	Time	Mode	Call Sign	RSSI	TX Power	Antenna
1711115	TX	1179	~	NS5JH S52D -13		
1711130	-13	0.1	1176	~	CQ CT1FIU IM50	
1711145	TX	1179	~	NS5JH S52D -13		
1711300	-16	1.1	1178	~	VA2ZC NS5JH RRR	
1711330	-16	1.1	1179	~	VA2ZC NS5JH 73	
1711349	TX	1179	~	NS5JH S52D -13		
1711415	TX	1179	~	NS5JH S52D -13		
1711445	-17	0.1	1003	~	CQ DX K4AKK EM55	
1711501	TX	1003	~	K4AKK S52D -17		
1711530	TX	1003	~	K4AKK S52D -17		
1711600	TX	1003	~	K4AKK S52D -17		
1711615	-15	0.5	1003	~	A92AA K4AKK EM55	
1711615	-13	0.1	1896	~	CQ UX1BZ KN29	
1711634	TX	1896	~	UX1BZ S52D -13		
1711700	TX	1896	~	UX1BZ S52D -13		
1711715	-13	0.2	1896	~	S52D UX1BZ R-06	
1711730	TX	1896	~	UX1BZ S52D RRR		

Bottom Control Panel:

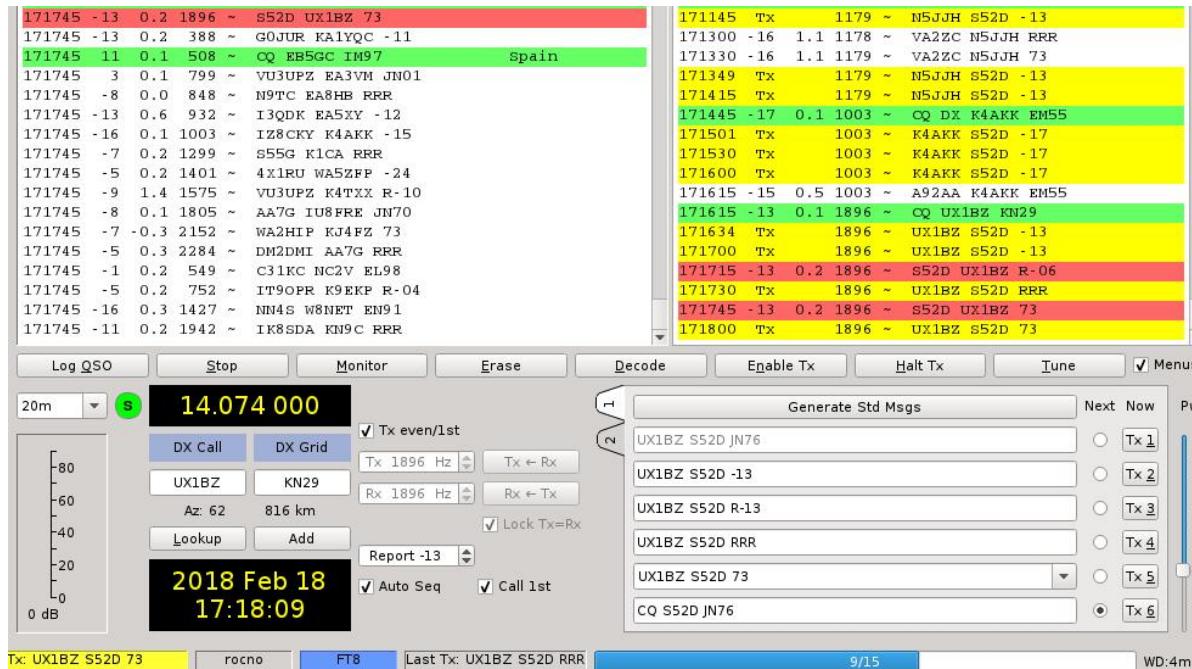
- Log QSO, Stop, Monitor, Erase, Decode, **Enable Tx**, Halt Tx, Tune, Menus
- 20m dropdown
- DX Call, DX Grid buttons
- Tx 1896 Hz, Rx 1896 Hz, Tx ↔ Rx, Rx ↔ Tx buttons
- Az: 62, 816 km
- Lookup, Add buttons
- Report -13 dropdown
- ✓ Tx even/1st, ✓ Lock Tx=Rx, ✓ Auto Seq, ✓ Call 1st checkboxes
- 2018 Feb 18, 17:17:38 date/time display
- Generate Std Msgs button
- Next, Now buttons
- Tx 1 through Tx 6 buttons
- WD:5m setting

Logs at the bottom:

- Tx: UX1BZ S52D RRR
- rochno
- FT8
- Last Tx: UX1BZ S52D -13
- 8/15
- WD:5m

73

73, klik na "Log QSO" in zveza je končana

QSO

bz: CQ UX1BZ KN29

2d: UX1BZ S52D -13 (namesto UX1BZ S52D JN76)

bz: S52D UX1BZ R-06

2d: UX1BZ S52D RRR

bz: S52D UX1BZ 73

2d: UX1BZ S52D 73

DXanje

Če ima DX avtomatiko in posluša cel pas:

- prvo na svoji frekvenci
- potem od spodaj navzgor, prvo dekodiranje
- potem od spodaj navzor drugo dekodiranje

Prednost: 270, 330, 390 Hz na začetku

Ali ima filter (ponavadi ne), ali je na avtomatiki, kje ima VFO?

- težko, če ne slišimo srečnežev, ki so ga naredili pred nami

QSO z J28PJ

Pile up, oddajal na 690 Hz, avtomatika, brez sit.

Iztok: VFO na 14073.1 (900 Hz nižje)

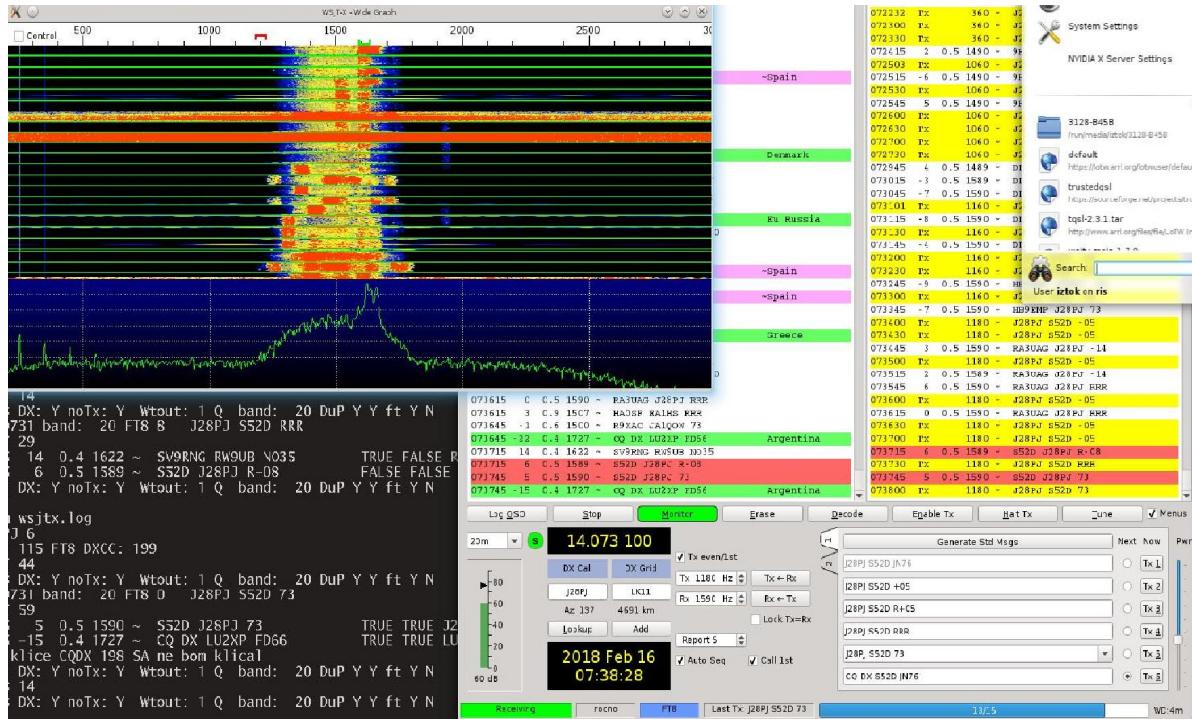
RX: 1590 Hz, 500 Hz filter (najmanj za FT-450D)

TX: 1180, dejanski 280 Hz, začetek pasu

Nova država na FT8.

ICOM-7610: kar 3.4 kHz stalno, RX 200 Hz nižje.

J28PJ

Kje klicati?

FT4 je bolj občutljiv na QRM kot FT8.

Kje nas bo DX, ki kliče CQ, sprejel?

- kar je čisto tu, ni nujno tam.

Ponavadi je CQ frekvenca prava za odgovor: če smo edini.

- S52D: +/- 90 Hz FT4, +/- 60 Hz FT8. Kar XIT

CQ QRG izbrati tako, da poslušamo tudi višje in nižje.

- seveda lahko kličemo kjerkoli, glavno je, da nas sliši

Fox and Hound mode

Nastavitev

FT8 DXpedition mode (Advanced):

- brez izbire za običajno
- Fox izbere DXpedicija
- Hound izberemo klicoči

QRG: drugje kot običajni QSO

FH

Lisica oddaja do 5 signalov istočasno na začetku pasu

- dva QSO hkrati v enem FT8 okvirju (10 QSO istočasno?)

Skrajšan protokol:

- Psi lovci kličemo nad 1 kHz in čakamo raport
- ko sprememo raport, oddajamo raport pod 1 kHz
- Ko sprememo RR73, nehamo klicati. QSO je v LOGu

Primer

Zakaj DL1DTL ne bo naredil QSO?

Več QSO istočasno

Lisica potrjuje dva QSO z eno odajo:

S52D RR73; OZ7JZ <TY7C> -17

- WSJTX si je prej zapomnil kodo za TY7C, drugače ...

Z JTDX tudi običajni FT8. Kak S01WS, 5B4 ipd
WSJTX, samo Fox, več TX hkrati, en zraven drugega:

- TX moč: ovojnica ni konstantna, -6 dB za 2 TX
- sešteva napetosti, ne moči

SW lahko malce popravlja, samo ni več konstantna amplituda.

Kontesti

FT8 počasen, FT4 zahteva dober signal.

CQ WW CW, SSB, RTTY: avgusta WW-digi (FT4/FT8).

- WWROF in SCC organizirata

Množilci: UL polja (JN), točke QRB (JN76).

- vsakih 3000 km ena pika

Dovoljene zveze tudi z običajnim načinom dela.

Contest QRG, da ne motimo ostalih. Prvič 2019.

Decembra: FT4/FT8 roundup kontest.

Bandplan

IARU: priporočilo

- joj joj, kaj z FT8? JT65? WSPR?
- ampak tam je "rezervirano" za XX27
- ni prostih kHz na KV pasovih.

Za manj uporabljane MODE napotek, kje najti sogovornika.
Ko pride CQ WW je CW/SSB povsod.

- CQ WW 2017: Ponedeljek ob 0005 prvi FT8 na 160 m.

FH način za DXe, FT8 kontesti so novi, rabimo dobro prakso.
IARU dela na novem usklajenem bandplanu.

- deljeni prostor se obnese na cesti.

Nastavitev in postaja

CAT povezava: QRG, VFO ipd

Sodobne postaje imajo USB povezavo (zvočna kartica v postaji).

Oddaja:

- spreminja VFO, da smo vedno okoli 1500 Hz, brez intermodulacije.
- če TX PWR ni konstantna: težave z RF v zvočnem kablu.

Linux: hamlib knjižnica za različne postaje

Seveda gre brez CAT, tudi brez kablov: zvočnik/mikrofon.
Raje ne.

General

General Radio Audio Tx Macros Reporting Frequencies Colors Advanced

Station Details

My Call: S52D My Grid: JN76fb AutoGrid IARU Region: All

Message generation for type 2 compound callsign holders: Full call in Tx3

Display

Start new period decodes at top Font...

Blank line between decoding periods Decoded Text Font...

Display distance in miles

Tx messages to Rx frequency window

Show DXCC, grid, and worked-before status Show principal prefix instead of country name

Behavior

Monitor off at startup Enable VHF/UHF/Microwave features

Monitor returns to last used frequency Allow Tx frequency changes while transmitting

Double-click on call sets Tx enable Single decode

Digable Tx after sending 73 Decode after EME delay

Alternate F1-F6 bindings

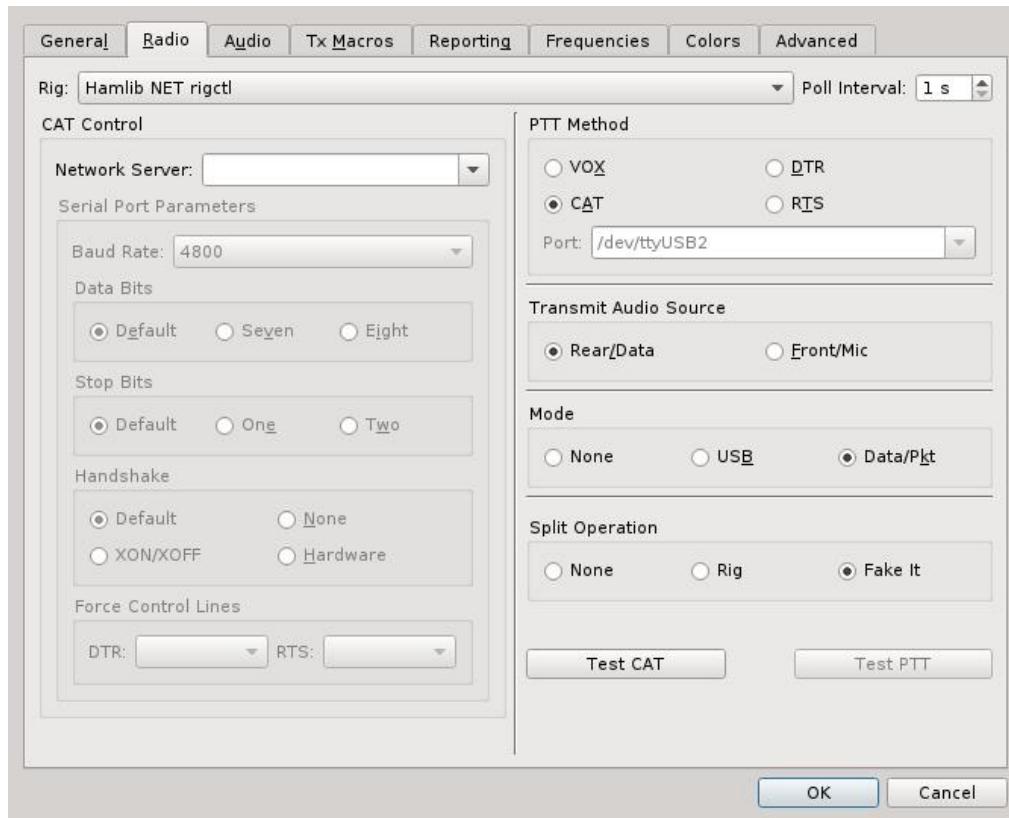
CW ID after 73

Tx watchdog: 3 minutes Periodic CW ID Interval: 0

OK Cancel

Radio

Split: Fake it, samo prvi VFO za TX/RX

Reporting

General Radio Audio Tx Macros Reporting Frequencies Colors Advanced

Logging

Prompt me to log QSO Op Call: s52d
 Log automatically (contesting only)
 Convert mode to RTTY
 dB reports to comments
 Clear DX call and grid after logging

Network Services

Enable PSK Reporter Spotting

UDP Server

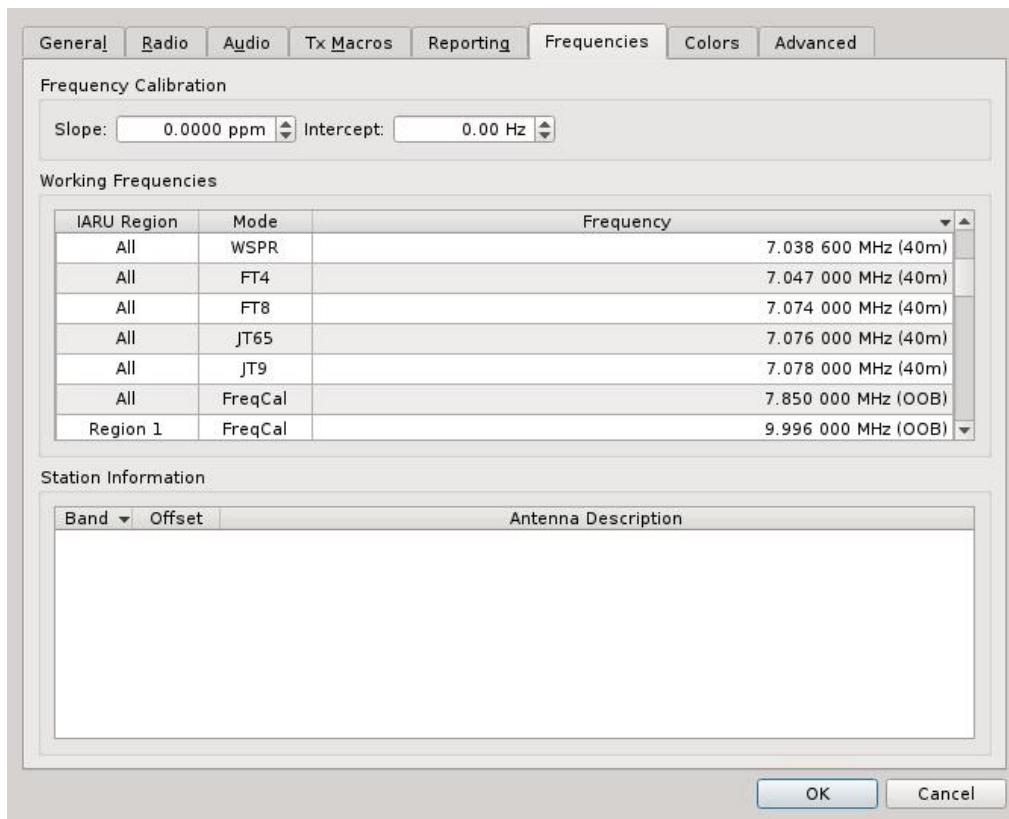
UDP Server: 127.0.0.1 Accept UDP requests
UDP Server port number: 2237 Notify on accepted UDP request
 Accepted UDP request restores window

N1MM Logger+ Broadcasts

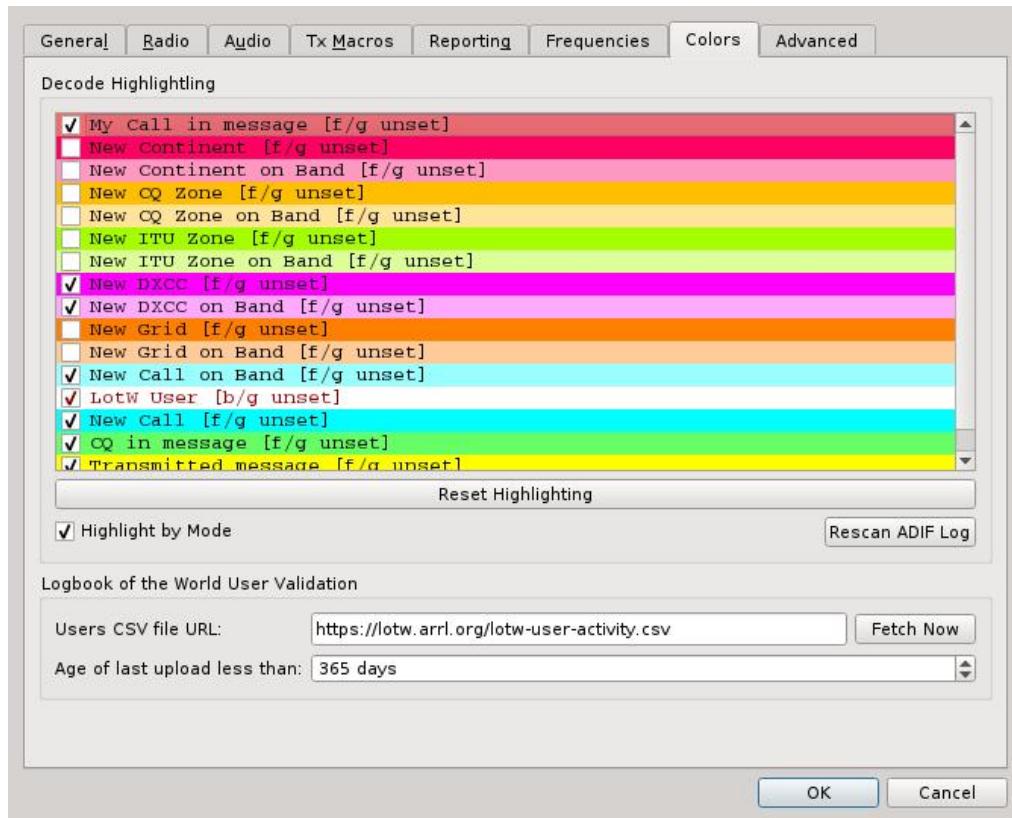
Enable logged contact ADIF broadcast
N1MM Server name or IP address: 127.0.0.1
N1MM Server port number: 2333

OK Cancel

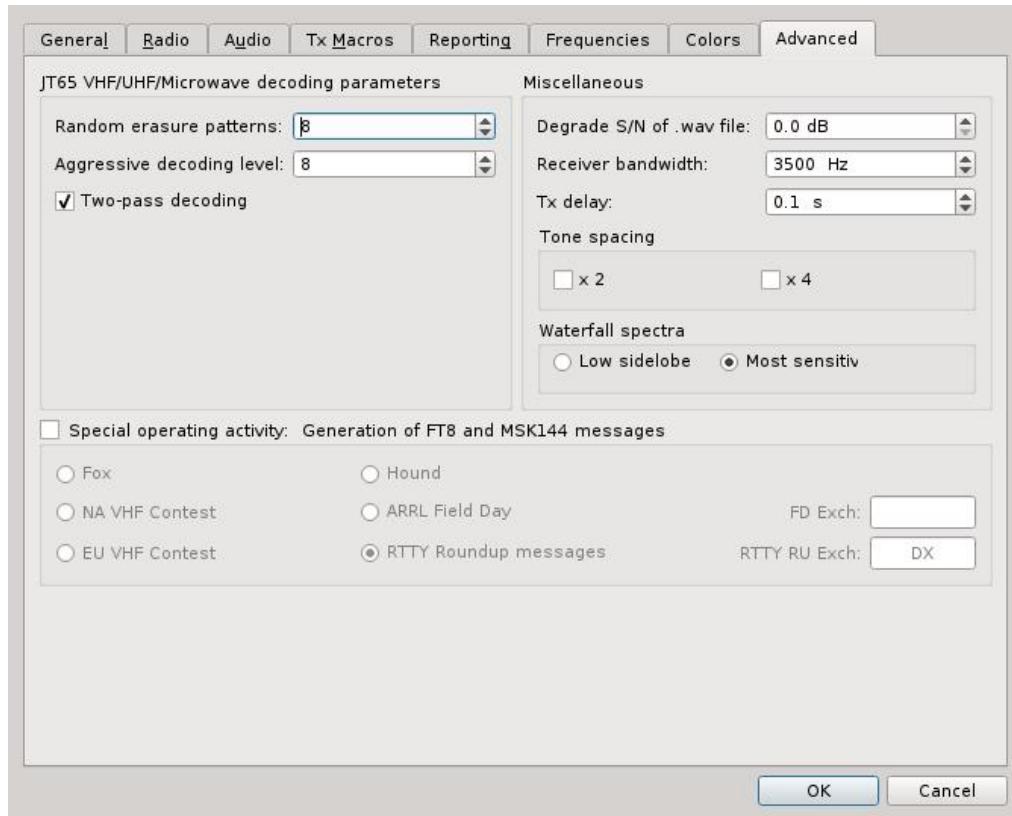
QRG

Barvice in LotW

Advanced

HAM spirit

Vsi si delimo 3 kHz. Kako z najmanj QRM?

- Kličem samo, ko me DX posluša. (Tudi CW)
- Ne motim zveze, ki poteka
- CQ postaja ostaja na QRG

Skratka, enako kot CW, SSB ...

Za danes konec

Odlična dokumentacija. G, DL, SM. ZL2IFB. (lea forum)
Opazujte, kaj delajo drugi.

- zelo zahteven program, enostavno delo.

NTP: ura, točna bolj kot 1 sekundo.

JTAlert, N1MM+: podporni programi za Windows.

Kaj manjka WSJT-X 2.1?

- pustimo se presenetiti z WSJT-X 3.0.